

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2019 rugsėjis-spalis Nr.123

Tauragnų mokinukai su mokytojomis ir mamytėmis Rugsėjo 1-ąją

Bronė Juknevičienė

Jubiliejiniai mokslo metai prasidėjo gerai!

Tauragnų mokykla ilgu pavadinimu Utenos Kraštonos progimnazijos Tauragnų Eugenijos Šimkūnaitės skyrius pradėjo jau dešimtus mokslo metus! Kad ir kaip daug kartų būtų girdėta, bet pasikartosiu: miestelis be vaikų klegesio – negyvas. Darželio ir mokyklos auklėtiniai matomi visuose bibliotekos, kultūros namų ir bendruomenės renginiuose. Mokinių nedaug, gal todėl kiekviena naujų mokslo metų pradžia jiems ir mokytojai būna ypatinga. Kiekvienas yra matomas, kiekvienas pakalbintas, kiekvienas turi savo „vaidmenį“ šventėje. Ir mokiniai, ir tėveliai, ir svečiai, ir abi mokytojos vos sutelpa vienoje klasėje, nors ir erdvioje. Mokiniai tiek visko veikė per praėjusius mokslo metus, kai kurios veiklos tęsėsi net vasarą, todėl liko neaptartos, neįvertintos, dalyviai nepasveikinti. Todėl ir sakau, kad kiekvienas buvo pamatytas ir išskirtas dėl įvairių pasiekimų. Tai – mažos mokyklos privalumas. Keletą kartų pati dalyvavau Rugsėjo 1-osios šventėse ir visada matydavau, kaip nė vienas mokinytis nepaliekamasis be dėmesio. Žinoma, vieni vaikai aktyvūs, nori dalyvauti, kalbėti, veikti, kiti gal ir norėtų pasislėpti už draugo nugaros, bet visi yra skatinami bei mokomi įsijungti į veiklas.

10-uosius mokyklos metus pirmokai Elena, Saulė, Collinas ir Mindaugas, antrokai Adrijus ir Deividas, trečiokai Brigita, Raminta ir Nojus, ketvirtokai Gustas, Tomas ir Viltė

pradėjo su 10 taisyklių. Jos skirtos darbui klasėje organizuoti, bendravimui, tarpusavio supratimui ugdyti. Mokytoja jas sukūrė ir pasiūlė mokiniams jų laikytis kasdienėje veikloje, puikiai pažindama savo auklėtinius bei žinodama galutinį tikslą, kurio visi turi siekti per mokslo metus. Taisyklės apibūdina vienu žodžiu: *motyvuoja*.

1. Tik ramiai pamiegojęs bent 10 valandų per parą turiu energijos ir galiu protauti.

2. Gera diena prasideda nuo 10 šypsenų sau ir kitiems.

3. Prieš pasakydamas *n e i š e i n a*, 10 kartų pabandysiu.

4. Vienas geras draugas geriau nei 10 bet kokių.

5. Už visus 10-ukus daug svarbiau suprasti.

6. Man negaila 100 gerų žodžių sau ir kitiems, o 10 – tuo labiau.

7. Per dieną sužinau, pamatau, išgirstu bent 10 man naujų dalykų ir taip tobulėju.

8. Manęs nereikia kviešti 10 kartų – esu dėmesingas.

9. Nėra dešimt vienodų, visi mes skirtingi. Esu savimi, bet aplink save

matau ir tinkamus pavyzdžius.

10. Kalbu, kad girdėtų tik tas, kuriam sakau, o ne 10 likusių bendraklasių.

Įdėmiai perskaitėt? Net ir mes, suaugusieji, galėtumėm mažiausiai 5-ias taisykles sau pritaikyti, o gal ir visas 10, nebent su 1-a taisykle sudėtingiau.

Mokykla pradėjo jubiliejinius mokslo metus, todėl ir šventė buvo ypatinga. Mokiniai, jų tėveliai ir mokytojos Aldona Tartilienė bei Vilma Valienė, skambindami mokykliniu varpeliu, šventę pradėjo eiseną per miestelį. Ei, kelkitės, pažiūrėkit į mus, pasveikinkit, pasidžiaukit, palinkėkit sėkmės! – tokią žinią skelbė varpelio skambėjimas. Prie eisenos nuo miestelio centro prisijungė šventės svečiai: seniūnas Alvydas Danauskas, socialinė darbuotoja Inga Motiejūnienė, bibliotekininkė Nijolė Šuminienė, muziejininkė Gražina Grašienė ir šių eilučių autorė. Buvo tiesiog smagu. Mokiniai jautėsi svarbūs, išdidūs, tėveliai su šypsena ir pasididžiavimu žiūrėjo į savo vaikus, gal net nerimo „kaip jiems seksis mokytis ir bendrauti“ nebuvo. Mums buvo svarbu, kad esame kartu su mokytojomis ir vaikais per JŲ šventę, kuri yra ir mūsų visos bendruomenės šventė. Mokytoja Aldona pasakė: „Ši diena – šventė ne tik mums, bet ir visiems Tauragnams. Kol yra mokykla, kol joje klega vaikai, mes esame gyvi, dideli ir turime galimybę augti bei tobulėti“. Būtų buvę labai smagu, jei mokyklinis varpelis būtų ir dar ką nors pakvietęs prisijungti prie eisenos – tiesiog prieiti ir pasakyti: „Su Rugsėjo 1-ąja!“. Bet praeivių nebuvo, kas savo darbuose, o kam dar ankstyvas rytas, o kam gal ir labai neįprasta daryti kažką, jei nesi prašomas ar kviečiamas.

Klasėje buvo sveikinimai, linkėjimai, dovanos. A. Danauskas, I. Motiejūnienė, G. Grašienė ne tik įteikė reikalingas darbui ar skanias dovanas, bet ir pasistengė, kad dovanos būtų įdomios, išradingai suruoštos. Bibliotekininkė N. Šuminienė pasidžiaugė, kad knygų mokiniai neužmiršo ir vasaros atostogų metu (o užmiršti neleido gautos įdomios užduotys), knygas dovanų įteikė tiems, kurie skaitė daugiausiai. Šių eilučių autorė į šventę atėjo su užduotimis, kurių antrą dalį reikės atlikti baigiantis mokslo metams.

Jau praėjo du naujų mokslo metų mėnesiai, gal jau pasi-

miršo šventinis šurmulyš, mokiniai ir mokytojos pasinėrė į naujas veiklas. O veiklų jie turi tiek, kad reikia labai planuoti laiką, norint visur suspėti ir dar neatsilikti moksle.

Projektas „Aktyvaus ir sveiko gyvenimo būdo skatinimas gerinant vaikų ir paauglių sveikatą Utenos regione“, kuriame dalyvauja ir tauragniškiečiai, suteikė ir dar suteiks daug *gerumų* (taip projekto veiklas pavadino mokytoja Aldona): sportinių renginių, pažintinių kelionių, judrių žaidimų, sveiko maisto, varžytuvių, kūrybos, parodų. Tik prasidėjus mokslo metams jie jau tyrinėjo Užpalių kraštą, prieš kelias dienas vėl gavo daugybę gerų emocijų dalyvaudami judriųjų žaidimų mokymo renginiuose „Žygeivių slėnyje“ Užpalių seniūnijoje. Programa vadinasi „Judrūs ir išmanūs antradieniai“. Mokiniai įveikė „Akmenis amžiaus kliūčių taką“, šaudė iš lanko, žaidė komandinius senovinius žaidimus. Tikrai visus vėta pagirti už norą pažinti savo kraštą ir judėti! Visi dar džiaugiasi geru oru ir *prabangiomis* (vėl cituoju mokytoją Aldoną) fizinio ugdymo pamokomis ne mažytėj sporto salėj, bet prie Tauragno ežero, iki kurio nereikia važiuoti mokykliniu autobusiuku, net ir eiti daug laiko neužima.. Vaikai auga stiprūs, vikrūs ir sveiki tiek daug judėdami!

Užpaliuose

Mokytojos ir jų mokiniai supranta, kad ateinantys metai bus ypač svarbūs ir ypatingi. 2020-aisiais kovo 11 d. sukanka 100 metų, kai gimė habilituota biologijos mokslų daktarė E. Šimkūnaitė, todėl Seimas 2020-uosius paskelbė Eugenijos Šimkūnaitės metais. Daktarė didelį dėmesį skyrė jaunimo sudominimui vaistiniais auga-

lais, neatsitiktinai ir Tauragnų krašto muziejuje įrengta edukacinė klasė, skirta E. Šimkūnaitės mokslinio ir literatūrinio palikimo populiarinimui, vaistingųjų augalų pažinimui, sveikatingumo ugdymui. Tauragnų mokiniai – aktyvūs užsiėmimų lankytojai, o kitais metais sužinos, patirs, nuveiks dar daugiau.

Sėkmės jubiliejiniais ir visais kitais mokslo metais!

Sveikiname švenčiančius jubiliejus!

*„Ir staiga supranti,
Kad tau nieko daugiau ir nereikia,
Kol eini, kol matai, kol girdi,
Kol gali apkabinti savo vaiką...
Kol diena dar tavęs
Pasiimt su savim nepamiršta,
O gyvenimo kėlio duobes suskaičiuoti
Užtenka vienos rankos pirštų.
Ir saulėlydis toks panašus
Į aguonų pražydusį lauką...
Ir staiga supranti –
Tu turi šitiek daug...”*

Rugsėjo mėnesio jubiliejai

75 metai sukako **Aleksandrai** Šinkūnienei iš Sėlės kaimo;

85 metai – tauragniškei **Onai Birutei Blažienei**.

Spalio mėnesio jubiliejai

50 metų jubiliejų švenčia tauragniške **Oksana Neliubšienė**;

70 metų sukaktį pažymi tauragniškės **Eugenija Kamarauskienė** ir **Liucija Grigaliūnienė**;

75 metai sukanka tauragniškei **Aldonai Driukienei**;

80 metų – **Bronislavai Vaičiūnaitei** iš Taurapilio;

85 metų sukaktį švenčia **Genovaitė Pakalnienė** iš Minčios.

Iš Gaidžių kaimo istorijos

Rimanta Gaidienė

Labai myliu Gaidžius ir čia gyvenančius. Apie kiekvieną kaimo gyventoją galėčiau papasakoti tik gera. „Po Tauragnų dangum“ skaitytojams šiandien pristatysiu dievobaimingą, labai kuklią smulkią inteligentišką moterytę. Keletą metų kartą

per savaitę ją aplankydavau, nes norėjau pusryčiams riekti jos spausto sūrio ir ant duonos tepti jos mušto sviesto. Dabar ji jau nebeturi karvės, rūpinasi savo bitytėmis. Ir po kiekvieno bičkuopio su medaus stiklainiuku trepsi prie mano namų durų. Daugelis ją pažįstat. Taip – tai mūsų Vandutė. Vanda Guigaitė. Norėjau pasikalbėti apie ją, jos likimą, jos gyvenimą. Tačiau iš jos pasakojimo gavosi istorinės sumaišties detalėmis paženklintas senųjų Gaidžių kaimo paveikslas.

„Gimiau 1936 m. Mano ankstyvos vaikystės atsiminimuose – kaimo kėlimasis į vienkiemius. Gavome 10 ha žemės. Žemė prasta. Smėlis, molis. Vienoj pusėj didelis skardis. Avižos užaugdavo sprindinės. Tėtė prisėjo lubinų, visus juos, kad žemę pagerintų, aparė nepjautus. Iš gyvenvietės persivežė klėtį, joje sumūrijo duonkepį pečių, nekirto kamino, nes ruošėsi statyt gyvenamą namą. Iš Minčios vežėsi medį. Statė Sirvydžių sentikiai. Jie mažazemiai, todėl užsiimdavo visokiais amatais. Atmenu rusų Jarmišių. Buvo labai stiprus, gerai dirbo ir daug valgė. Sakydavo, kad jam pusryčiams maža blynų „iš visą bliudą tešlas“. Jis iškasė griovį iš Grabelio į Sylio ežerą.

Į Sirvydžius rusai atsikėlė po maro, nes išmirus lietuviams, kaimas liko tuščias. Balčių link, už Plochotno, mišku užaugę yra maro aukų kapai. Po revoliucijos dauguma rusų grįžo į tėvynę. Tuomet gaidžiškiai į jų ganyklas susivedė gyvulius, malkavo jų miške. Tėvynėje radę betvarkę, rusai grįžo, su lazdomis išvaikė mūsiškius iš savo pievų. Iki okupacijos taikiai sugyvenom su Sirvydžių sentikiais. Jų jaunimas ateidavo į Gaidžius pasižokti gegužinėse. Vieną labai gražią rusę vadindavo Pivonija, ją labai šokdindavo Pulgis Andriušis.

Kaimas statėsi, kūrėsi, džiaugėsi, kad nebėra rėžių. Sodelius sodino, kasė šulinius. Dieve mano, kai šiandien akimis permetu senąjį kaimą: kiekvienai namai – savas likimas, sava tragedija.

Pasiturinti Sviklių šeima ėmė daug žemės, norėjo gerai ją įdirbti, pasistatyti didelius namus, turėti savo parduotuvę, karčiamėlę. Kūrėsi jie pačioj aukščiausioj Gaidžių vietoj (sovietai ten buvo pastatę „majoką“). Aplink Pjaulio ir Pagrabių skardžiai, kieme tryško neužšalantis šaltinis. Pasistatė labai didelį tvartą. Vienoj pusėj gyveno, kitoj gyvulius laikė. Laikinai, tuoj stovės rūmai – didelė gryčia. Nusiziūrėjo sūnus Povilas tarnaitę, ėmė ją šokinti gegužinėse. Tai tėvas (bijojo, kad parves ubagė marčią), kaip tik sūnus atsigula, puola prie jo su malka ir muša per galvą. Neiškentė sūnus, vieną vakarą parsinešė kirvį ir kirto tėvui, galvą sužalojo, sako, smegenys matėsi. Prie mirstančiojo atvežtas kunigas prašęs nesmerkti sūnaus. Po trijų dienų mirė senasis Sviklius. Povilas atsėdėjęs grįžo ir sugriovė sesers gyvenimą. Svikliutė Levutė buvo su kupryte. Neturtingas kaimynų Linkiokas ją lankė. Povilas sunerimo ir įdavė jį vokiečiams. Linkiokas į Gaidžius nebegrįžo. O visi Sviklių turtai dingo: klėtį po karo į Sirvydžius nusikėlė Fomina ir pasistatė tvartą, o iš Sviklių tvarto rąstų buvo suręsta kolūkio kontora Sirvydžiuose.

Pulgis Andriušis (1907–1970) su Gaidžių kaimo berniokais. Nuotrauka iš Utenos kraštotyros muziejaus fondų

Tilvyčiai – kaimo šviesuliai. Gyveno ten, kur akmuo. Paskui išsikėlė prie ežero. Jurgis kunigas, sesuo vienuolė, Pažaislio vienuolyne buvo vyresniąja. Kita sesuo ištekėjo už Andriusevičiaus. Tai rašytojo Pulgio Andriušio motina. Jadvyga kepavo labai skanius blynus. Kai tik atvažiuodavo į Gaidžius kunigas Jurgis su seserim Jadvyga, džiaugsmui galo nebuvo, visi ten tilpdavom. Vienom Kalėdom jie papuošė eglutę ir pastatė vaidinimą, kur vaidino Gaidžių kaimo vaikai. Kunigas suorganizavo visą kaimą su giesmėm apeiti visus kaimo rubežius, palei Sirvydžius, Kubilius, Juknėnus, Lukošius. Visas kaimas ėjo.

Atsimenu ir skurdžiai gyvenusių Pumpučių šeimą. Mirė tėvas, liko 4 vaikai, Pumputienė laukėsi penktojo. Kaziukas šešerių jau ganė. Privargsta vaikas per dieną, rytais šeiminkas negali prižadinti, tai šeria pilvan, kad atsibustų, tada varo prie bandos. O kai mirė tėvas, įdėjo puskepalį duonos ir liepė bėgti namo. Kitas vaikas, Pranukas, dėl kasdieninio neprivargymo buvęs nedidelio ūgio, po tėvo mirties tapo gaspadorium. Sunkiai, oi, kaip sunkiai jie kūrėsi naujoje vietoje. Sako, grįžta aršas alkanas, randa išvirtų kruopų katiliuką ir susrebia visą. Motina

bartis: „Ne tau vienam, visai šeimynai ir visai dienai čia išvirta“.

Linkai. Aš už juos dažnai meldžiuosi. Jie nebuvo sukti, kad praturtėtų. Gyveno vargingai. Sužinojo, kad prie Panevėžio gerai gyvena žmonės. Žemę pardavė Jonui Žilinskui, pardavimas nebuvo užtvirtintas notaro. Susikrovė mantą į roges, susisodino vaikus ir išvažiavo. Neradę laimės svetur, grįžo ir Žilinskas jiems grąžino žemę. Karui einant baisėjosi kaimas, kad Tauragnų žydus šaudė. Jie buvo mūsų prieteliai, su lietuviais bendravo, prekiaavo, skolino. Išsivarydavo juos mirti, o jų namai likdavo nerakinti. Mes vis bėgdavom pas Linkus laukinių kriausių. O ten tik vienas mažas kambarėlis. Lova iki pat lubų pagalvių prikrauta. Jos tai Tauragnų žydų. Po karo Linkai pradėjo šlietis prie sovietų. Partizanai aštriai su jais pakalbėjo ir jie išsikėlė iš mūsų krašto.

Dabar grįžtu prie savų. Mes keltis į vienkiemius pradėjom 1939 m., užtruko namo statyba. Vieną galą šiaip taip įrengė ir prasidėjo karas. Frontas ėjo per mūsų kiemą. Slapstėmės Gaidžių paskardėmis. Slėptis nuo fronto į mūsų skardžius atbėgdavo Tilvyčiai, Žemaičiai, Žilinskai, Pumpučiai, Musteikiai, Vijeikiai. Maksimavičienė pametė rožinį, prisimenu, kaip kratėm šieną ieškodami stebuklingojo jos rožančiaus. Ačiū, Dievui, niekas nenukentėjo, pastatų neuždegė.

Baisumai prasidėjo po karo. Arklius išsivedė, karves sunaikino. Paliko keletą arų. Nieko negali laikyti. Šeimos gausios, kiekvienos namuos 5–6 vaikai. Skurdas – ne bėda. Auga dilgės, pienės, pakriaušės prinoksta žemuogių. Tik duonos reikia, be jos nesotu.

Sirvydžių rusai stengėsi palaikyti naują santvarką. Daug jų tapo *skrabais*. Pažinojo apylinkes ir žmones. Ateidavo į trobas, kur yra jaunimo, visus jaunos vadino banditais. Tik samagono buteliais galima, būdavo, juos papirkti. Jie supleškino Žilinskų tvartą. Kaime Stundžia statėsi namus. Šeimyna miegojo ant šieno. „Skrabai“ rado patalus ant šieno, užkūrė tą klotį ir sudegino. Tuomet visi gaidžiškiai supuolė talkon, kad tik Stundžia greičiau įsikurtų naujoje gryčioje.

O partizanai Gaidžius vadino Brazilija. Jiems čia buvo saugu. Ateidavo basi, vienmarškiniai. Partizanus mūsų kaimas labai šelpė. Leokadija Svikliutė viską atiduodavo: pieną, sviestą, supenėtą paršelių, kiaušinius. Pokaryje jos namuose buvo švenčiamos Joninės, vykdavo šokiai. Grodavo Kazimieras Andriusevičius su armonika ir jo brolis Pranas smuikeliu. Pasibūt sueidavo visas kaimas.

Skrabai tāsėsi. Buvo baisus laikas. Gaidžiai degė dienomis, Sirvydžiai – naktimis. Atsimenu, rugsėjo mėnesį, per Kryžiaus paaukštinimą, mūsų namus užgriuvo *skrabai*. Eilinis patikrinimas. Apdabojo gryčią ir išėjo atšlaiman, susėdo ant verandos laiptų. Mes sugulėm apsidžiaugę, kad niekuo neužkliuom. Tik staiga kažkas pabeldžia į langą (man iki šiol yra baises beldimas į lango stiklą) ir girdim Viesulo balsą:

– Atidarykit duris.

– Bėk, Viesul, skrabai! – rėkiam.

Dar ir dabar matau, kaip Viesulas apsisuka, šoka per jų galvas į Pjaulio skardį ir dingsta krūmuose.

Tėtei įduodamas raštelis ir liepiama joti Tauragnuos. Po kurio laiko į atslaimą suvažiuoja visa „divizija“. Plėšia grindis, štikais bado šieną klojime. Visur ieško partizanų. Neradę išsiveža seserį Malviną į Tauragnus. Ten ją išlaikė savaitę, mušė, daugiausiai Dulovas. Grįžo baisiai sumušta. Po kelių dienų ateina Kazys Pumputis ir sako: „Žmones veš“. Tauragnų pašte dirbo telefonininkė graži, jauna, patriotiškai nusiteikusi moteris, neatsimenu jos pavardės, tai ji perduodavo telegramų turinį.

Tada mes palikom namus. Slapstėmės. Kai liko namai vieni, atvažiavo „skrabai“, susipylė grūdus iš klėties ir išvažiavo. Žmonės bijodavo priimti naktigultan. Atsimenu, prašausi pas Kubilių Musteikytę, o jinai: „Šiūnakt da pagulėk man už nugaras. Jei kas, aš užmesiu in tavįs paduškų, tu tik neišsiduok. Ale daugiau neataik. Ba mes irgi įtariami, mat, sulaukiam laišku iš Amerika“. Taip išvaikščiojom iki pavasario. Namo grįžom Velykom. Išsiplovėm grindis, su žvyru iššveitėm. Sugūžėjo *skrabai* su kerziniais purviniais batais. Išbuvo visą naktį ir dieną. Kūrenosi pirtį, prausėsi, lauke virėsi sriubą. Auštant Velykų rytui,ėjau bulvelių rūsin, žiūriu, kaip jie vora palieka mūsų kiemą. Velykų pusrytį valgėm vieni. Kaimynė Žemaitienė atnešė pieno ašotėlį, turėjom pakelį margarino ir kelias bulves. Bet tai buvo pačios šviesiausios Velykos. Po žiemos slapstymosi grįžom namo, supratom, kad mūsų neišveš.

Žinai, kur prakišo Sovietų Sajunga? Ogi kad mokė visus. Jie bijojo kryžiaus, Dievo, užsienio turistų, bet propagandos tikslais leido mokytis, – sako Vandutė.

Kiekvienas, kaime baigęs aštuonias klases, galėjo išvažiuoti mokytis. Pavaikščiojęs miesto asfaltu, nebegrįžo. Vilnius sugriautas, reikėjo gamyklas, namus atstatyti. Ten tilpo daug jaunimo. Kolūkiai – baises badas, o mieste buvo šiek tiek lengviau. Giminės prirodė, ir aš tarnavau pas Platelius,

prižiūrėjau jų vaikus (3 m. Vidutį ir tik gimusią Jūrą), viriau valgyt, tvarkiau namus. O vakarais mokiausi, lankiau vakarinę Jaunimo I-ąją vidurinę mokyklą. Visi ten buvom lygūs, visi prasčiokai. Mokytojai mūsų neskriaudė, palaikė.

O Gaidžiai vargo. Pamenu, kaip molingam kalnely braškes savieji augino. Kaip ravėjom, nagais draskėm žolę, apdėdavom kiekvieną krūmelį arklio mėšlu. Tėvas už pinigus, gautus už braškes, iš Utenos parsivedė karvę, kaip mes ją glostėm, žinojom, kad nebadausim.

Gaidžių kaimo žmonės ant Antilgės piliakalnio. Apie 1960 m. Nuotrauka iš Utenos kraštotyros muziejaus fondų

Geru žodžiu noriu paminėti buvusį kolūkio pirmininką Stasį Puodžiuką. Gaidžiuos žemė labai kalvota, statūs skardžiai. Ne visur traktoriumi ją galima įdirbti. Arkliukas išars visur. Mūsų dirbamos žemės arų, šienaujamų pievų niekas griežtai neskaičiavo. Gelbėjo ir kalnelių atokaitoje gausiai nokstančios braškės. Kolūkis skirdavo sunkvežimį, susikraudavom uogų dėžutes, kiekviena šeima apie 100 kg, ir dardėdavom į Daugpilį. Išgyvenom...“

Tiek Vandutės atsiminimų. Nuo jos pasakojimo Gaidžiai man tapo dar artimesni. Tik gaila, kad pasakojimo negaliu iliustruoti nuotraukomis. Net savęs nupaveiksluoti pasakotoja neleido. Žinodama jos kuklumą, sutikau...

Apie renginius trumpai

(informacija D. Trimonienės)

Rugsėjo 21 d. tauragniškiei rinkosi į Dagos ir Lygiadienio šventę. Tie, kurie lietaus neišsigando,ėjo pro simbolinius vartus, vandeniui apsišlakstę rankas bei veidą, kad įeitų su geromis mintimis, ramybe širdyje.

Buvo apdovanoti šiaudinių skulptūrų autoriai: Aldona Budreikienė (katinėlis), Janė Šinkūnienė (oželis, karvutė), Piliakalnio seniūnaitija (gaidys), mokyklos vaikai su mokytoja (gandalizdis). Padėkota ir vyramas, be kurių pagalbos skulptūrų kiemelis nebūtų toks gražus. Vismantas Pošiūnas atvežė šiaudų kūgius, Grigorijus Osipovas su pagalbininkais padarė malūnui stogą, Žymantas Trimonis – sparnus.

Kultūros namų kieme ant pakyls jau laukė oželis, kuris turėjo būti paaukotas. Oželio bendru sutarimu buvo pasigailėta, o sudegintas „negyvas“ simbolis.

Gražina iš suneštinių daržovių išvirė puikų troškinį, kuriuo vaišinosi visi renginio dalyviai. Nijolė iškepė duonos

ir blynų!

Šventėje dalyvavo „Prisijungusi Lietuva“ komanda. Norintys suko ratą, atsakinėjo į klausimus ir laimėjo prizų.

Po renginio visi sugužėjo į kultūros namų salę, kur žiūrėjo puikų Utenos kamerinio teatro spektaklį – komediją „Amerika pirtyje“ (režisierius Šarūnas Kunickas).

Pro simbolinius vartus

Rugsėjo 27 d. vyko renginiai, skirti Pasaulinei natūralios aplinkos dienai. Tauragnų seniūnija baigė įgyvendinti 2019 m. gamtosauginės veiklos projektą „Tauragnas iš arčiau“, kurį rėmė Utenos rajono savivaldybė.

Tauragnų kultūros namuose buvo atidaryta fotografijų paroda „Tauragno ežero spalvos“ (ji bus eksponuojama iki gruodžio 1 d.). Parodą pristatė projekto vadovas seniūnas Alvydas Danauskas.

Po parodos pristatymo poilsiavietėje prie Tauragno ežero susirinkusieji susipažino su dviem naujais informaciniais stendais apie Tauragno ežero gyventojus, vaišinosi gardžia žuviene, kurią išvirė Povilas Gimbutis. Žuvienės virimo šventę rėmė Tauragnų krašto bendruomenė.

Nuoširdų ačiū tariame visiems, padėjusiems surengti šią gražią šventę.

(tekstas **Laimutės Čepukienės**)

Spalio 5 d. gausus tauragniškių ir svečių būrys susirinko į UKC Tauragnų skyriaus kapelą „Tauragna“ gimtadienio šventę. Skambia muziką ir dainas susirinkusiems dovanojo Panevėžio r. Pajstrio kultūros centro liaudiškos muzikos kapela „Gegužinė“ (vad. Jolita Rutkauskienė), Rokiškio r. Obelių KC kapela „Malūnas“ (vad. Zenonas Žekas), Dusetų kultūros centro liaudiškos muzikos kapela, vadovaujama

Malūnininko kiemas

Parodos pristatymas

Skamba bendra daina

Sigitos Gudonienės, ir tauragniškiei (vadovė Vilma Valienė).

Susirinkusius smagiais pasakojimais linksmino Darata ir Mikasė iš Vilučių kaimo (Nijolė Petrusevičienė ir Marija Šermukšnienė).

Spalio 18 d. popietę tauragniškaiai ir svečiai rinkosi į Tauragnų biblioteką. Čia vyko knygos „Dovanojantis gerumą“ pristatymas. Mintis įamžinti knygos puslapiuose mokslų daktarą, Lietuvos nusipelnusį gydytoją, Tauragnų krašto garbės pilietį, kilo ilgus metus Tauragnuose dirbusiam gydytojui, Tauragnų krašto garbės piliečiui Kazimierui Preikšai. Jis – knygos sudarytojas. Knygą redagavo mokytojas, rašytojas Stepas Eitminavičius, išleido Utenos spaustuvė-leidykla „Indra“.

Mintimis dalijasi Kazimieras Preikša

Danguolė Trimonienė

Skambėjo romantinės dainos

Spalio 26 d. jau keturioliktą kartą Tauragnuose skambėjo romantinės dainos. Festivalyje „Po Tauragnų dangum“ dalyvavo šeši kolektyvai iš įvairių Lietuvos kampelių. Atlikėjus pasitiko pilnutėlė kultūros namų salė (parduota 241 bilietas!). Tai tik dar kartą parodo, kad romantinės dainos yra labai populiarios ir laukiamos. Žinoma, vien tauragniškaiai salės neužpildytų, suvažiuoja žiūrovai ir iš Utenos, ir iš aplinkinių kaimų.

Koncertą pradėjo UKC Tauragnų skyriaus moterų vokalinis ansamblis „Gelmė“ (vadovė Vilma Valienė). Po šeimininkų puikių dainų pynę dovanojo svečiai: Anykščių KC Leliūnų skyriaus romantinio dainavimo ansamblis (vadovė Irena Kuliavienė), Pasvalio KC Mikoliškio skyriaus vokalinis ansamblis „Rasa“ (vadovė Rasa Andžiuviene), duetas „Prima“ – Rima Žudienė ir Radvilė Kraujalytė iš Panevėžio r. Raguvos KC (vadovė Rima Žudienė), Zarasų KC vokalinis ansamblis „Rasos“ (vadovė Rasa Rugaitytė), Mamų ir dukrų

Kalba Stepas Eitminavičius

Prisiminimais apie dr. Algimantą Bartkevičių pasidalino ne tik Kazimieras Preikša, Stepas Eitminavičius, mintimis į praeitį, į linksmas ir liūdnas gyvenimo akimirkas, bendraujant su šviesios atminties dr. Algimantu Bartkevičiumi sugrįžo gydytojai Emilija Fedaravičienė, Raimundas Leipus, Arvydas Paleckis, tauragniškės Eugenija Kamarauskienė, Aldona Kirkienė.

Dr. Algimanto Bartkevičiaus našlė Danutė pasidžiaugė, kad jos vyro atminimas likęs tauragniškių ir uteniškių širdyse.

Ramų rudens vakarą visus sušildė muziejininkės Gražinos išvirta moliūgų sriuba. Ačiū gydytojui Kazimierui Preikšai, puoselėjančiam ne tik Lietuvos istoriją, bet ir siekiančiam išsaugoti iškilų asmenybių atminimą.

(tekstas Nijolės Šuminienės)

kvartetas iš Šakių r. Gotlybiškių kaimo (vadovė Violeta Simonavičienė).

Koncerto dalyvius sveikino UKC direktoriaus pavaduotoja Regina Katinaitė-Lumpickienė. Visiems kolektyvams buvo įteikti UKC direktoriaus Eriko Druskinio pasirašyti Padėkos raštai ir gėlės.

Dovanas kolektyvams tradiciškai skyrė ir tauragniškaiai. Ačiū Daliai ir Algimantui Jackūnams, Alfonijai Levčenkai, Alvydui ir Lionei Musteikiams, Onai ir Viliui Ryliškiams, Danutei ir Gintautui Valkauskams, Vitai Vilūnaitei.

Žiūrovų prizas, kurį įsteigė Tauragnų seniūnija, atiteko Mamų ir dukrų kvartetui. Jie surinko daugiausiai žiūrovų balsų. Kolektyvui buvo įteikta Algirdo Panavo autorinė nuotrauka, kurioje – Taurapilio piliakalnis prie gražuolio Tauragno ežero.

Vakaro pabaigoje dar kartą nuskambėjo kvarteto atliekama Algirdo Svidinsko daina „Toli toli“. Paskutinę tradicinę dainą „Lai melodiją šią neša vėjas toli, lai suskamba jinai kiekvienoj širdy...“ – dainavo visi – ir atlikėjai, ir žiūrovai.

Vakarą vedė ir kolektyvus pristatė Gražina Grašienė ir Nijolė Šuminienė.

Ačiū puikiems atlikėjams ir nuostabiems žiūrovams!

Žiūrovų simpatijas laimėjo Mamų ir dukrų kvartetas

Kolektyvus pristatė Gražina ir Nijolė

Tauragnų „Gelmė” po koncerto

Dainuoja Rima Žudienė

KVIEČIAME

Lapkričio 10 d. 15 val. Poezijos ir muzikos popietė, skirta Tauragnų krašto garbės piliečio Jono Belopetravičiaus atminimui. Dalyvauja Utenos trio „Magistrai” (vad. Zita Lukošūnienė).

Lapkričio 22 d. 14 val. Stučių kaime minėsime 125-ąsias generolo Kazio Musteikio gimimo metines. Dalyvaus Lietuvos kariuomenės krašto apsaugos savanorių pajėgų kariškiai ir Utenos apskrities šaulių 9-oji rinktinė. Šauliai vaišins koše.

Lapkričio 23 d. 18 val. Tauragnų kultūros namų 60-mečio šventė. Po oficialiosios dalies – koncertas. Dalyvauja Zarasų r. Dusetų dailės galerijos romansinio dainavimo moterų ansamblis „Svaja“ ir „Trio LA‘gaminas“ (vad. Margarita Simokaitytė) ir UKC Sudeikių skyriaus moterų vokalinis ansamblis „Sudeikiečių gaida“ (vad. Audronė Misiukaitė).

Lapkričio 30 d. 16 val. Mariaus Jampolskio koncertas. Išankstinio bilieto kaina 6 Eur. Koncerto dieną – 8 Eurai

Kultūros darbuotojos Moliūgų šventėje Utenoje prie Janės Šinkūnienės sukurto gražulio ūkininko

AKTUALU. SENIŪNIJA INFORMUOJA

(www.tauragnai.eu)

**Savivaldybės parama Tauragnų
kaimo ūkininkui**

Ūkininkas Justinas Stasiūnas, gyvenantis Tauragnų kaime, 2019 metų gegužės mėnesį gavo Utenos rajono savivaldybės paramą pagal programą „Kaimo rėmimo priemonių plano vykdymas“. Utenos rajono savivaldybės suteikta parama buvo panaudota naujų kviečių ir žolių mišinių sėklai, skirtų pievoms bei pasėliams atnaujinti, bei trąšų, skirtų sėklų įsitvirtinimui ir augimui, pirkimui.

**Utenos rajono savivaldybės Kaimo plėtros
programos parama ūkininkams**

Ūkininkas Darius Jackūnas projektui „Mėšinių galvijų šėrimas“ iš Utenos rajono savivaldybės Kaimo plėtros programos gavo finansavimą, kuris padengė iki 60 proc. išlaidų, įsigyjant dvi šėryklas mėšiniams galvijams ir stacionarią girdyklą.

Organizuojama vietos gyventojų apklausa dėl Utenos rajono savivaldybės Utenos, Sudeikių, Kuktiškių, Saldutiškio, Leliūnų, Užpalių, Daugailių ir **Tauragnų** seniūnijų gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų nustatymo ir (ar) keitimo.

Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. AJ-95 „Dėl Utenos rajono savivaldybės Utenos, Sudeikių, Kuktiškių, Saldutiškio, Leliūnų, Užpalių, Daugailių ir Tauragnų seniūnijų gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų nustatymo ir (ar) keitimo apklausos organizavimo ir komisijos sudarymo“ skelbiama vietos gyventojų apklausa dėl Utenos rajono savivaldybės Utenos, Sudeikių, Kuktiškių, Saldutiškio, Leliūnų, Užpalių, Daugailių ir Tauragnų seniūnijų gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų nustatymo ir (ar) keitimo. Apklausos teritorija: Utenos rajono savivaldybės Utenos, Sudeikių, Kuktiškių, Saldutiškio, Leliūnų, Užpalių, Daugailių ir Tauragnų seniūnijų gyvenamųjų vietovių teritorijos.

Apklausos tikslas: sužinoti vietos gyventojų nuomonę dėl Utenos rajono savivaldybės Utenos, Sudeikių, Kuktiškių, Saldutiškio, Leliūnų, Užpalių, Daugailių ir Tauragnų seniūnijų gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų nustatymo ir (ar) keitimo pagal parengtą projektą.

Apklausos būdas: tiesioginis gyventojų nuomonės įrašymas gyventojų apklausos lapuose. Būtina atsinešti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

Apklausos laikotarpis: nuo 2019 m. lapkričio 25-29 d., seniūnijų administracijose darbo valandomis nuo 8 iki 17 val.

Informaciją apklausos metu teikia: Utenos rajono savivaldybės administracijos Teritorijų planavimo ir

statybos skyriaus vyr. specialistas Rolandas Norkūnas, tel. 8 389 63985.

Kviečiame gyventojus aktyviai dalyvauti vykdomoje gyventojų apklausoje.

**Prasidėjo paraiškų surinkimas paramai
investicijoms į žemės ūkio valdas**

Ūkininkai ir žemės ūkio veiklą vykdančios juridiniai asmenys nuo spalio 1 d. iki lapkričio 29 d. kviečiami teikti paraiškas paramai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos (KPP) priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“. Šiam paraiškų rinkimo etapui skirta 25 mln. eurų paramos lėšų, vienam projektui didžiausia galima suma – 50 tūkst. eurų.

Paramos gali prašyti:

- fiziniai asmenys (ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus), užsiimantys žemės ūkio veikla ir savo vardu įregistravę ūkininko ūkį ir valdą;
- juridiniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla ir savo vardu įregistravę valdą.

Iki paraiškos pateikimo pareiškėjas turi būti nepertraukiamai vykdęs žemės ūkio veiklą ir iš jos gavęs pajamų ne trumpiau kaip 12 mėnesių. Pareiškėjo pajamos iš žemės ūkio veiklos per ataskaitinius metus iki paraiškos pateikimo turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. visų pareiškėjo veiklos pajamų. Taip pat būtina sąlyga – pareiškėjo valdos ekonominis dydis, išreikštas produkcijos standartine verte, turi būti didesnis kaip 8 tūkst. eurų (netaikoma žemės ūkio kooperatyvams).

Parama skiriama žemės ūkio produktų gamybai ir prekinių žemės ūkio produktų, pagamintų ar išaugintų valdoje, apdorojimui (rūšiavimui, pakavimui, surinkimui ir t. t.), ir perdirbimui, tiekimui rinkai. Paramos gavėjai, šiemet investuojantys į žemės ūkio valdas, galės pirkti naują žemės ūkio techniką, nes vėl remiamas jos įsigijimas. Paramos lėšas galima investuoti ir į naujus technologinius įrengimus, naujas statybas (su tam tikromis išimtimis), taip pat ir į senų gamybinių pastatų rekonstravimą ar kapitalinį remontą. Galima įsigyti daugiamečių augalų, finansuojami ir jų sodinimo darbai bei bendrosios išlaidos.

Gyvulininkystės, sodininkystės, daržinininkystės ir uogininkystės sektoriuose finansuojama 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų vertės, o augalininkystės – 40 proc. Jauniesiems ūkininkams (fiziniai asmenys, kurie paramos paraiškos pateikimo dieną yra ne vyresni kaip 40 metų amžiaus), investuojan-

tiems penkerių metų laikotarpiu po įsikūrimo paramos intensyvumas didinamas 20 proc. punktų.

Paramos administravimo taisyklės rasite: <https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/f0e389b42e3c11e9a505bd13c24940c9?jfwid=zve9kncnb>

Daugiau informacijos tel. 8 5 252 6999, el. p. info@nma.lt, paštu adresu: Blindžių g. 17, 08111 Vilnius.

Kaimo ir bendruomenių reikalų skyriaus informacija

Tauragnų miestelyje (turgaus aikštelėje, prie Tauragnų seniūnijos) pastatytas tekstilės atliekų surinkimo konteineris.

Primename, kad į tekstilės konteinerį reikia mesti švarias, sausas, neužterštas cheminėmis medžiagomis tekstilės atliekas, t.y. drabužius, patalynę, antklodes, užuolaidas, minkštus pliušinius žaislus, kitas tekstilės atliekas.

*kąda nors gal uždegsim žvakę
rūsiuose su žydrom pagalvėlėmis
atsisegsim mundurų sagas
paminėsime tuos, kurie vėlinas
ir nuvargę kalbėsime lėtai
ir tylėsime pernakty apie tai
kaip prasideda lapkritis vėlinėmis.*

D. Kajokas

Lapkričio 21 d. bus surenkamos buityje susidarančios pavojingos atliekos (galvaniniai elementai, akumulatoriai, panaudoti tepalai ir kt.), taip pat didelių gabaritų atliekos (baldai, buitinė technika ir kt.). Prašome registruotis seniūnijoje tel. 8 389 32371. Atliekas reikia atnešti prie A. Musteikio, Lauko, Vyturių ir Nacionalinio parko gatvių. Prašome nekrauti po elektros laidais, medžiais.

Dėl išankstinių kontrolinių žemės sklypų ribų aprašymų 2020 m. pasėlių deklaravimui

Žemdirbiai, besirengiantys paversti žemės ūkio valdoje turimus netinkamus paramai žemės plotus tinkamais paramai ir ateinančiais žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimo metais juos deklaruoti, privalo iki 2019 m. gruodžio 1 d. juos sutvarkyti: išnaikinti piktžoles, atlikti medžių, kelmų, krūmų, akmenų valymo darbus, o darbų atliekas pašalinti iš žemės ploto, atlikti kitus būtinus tvarkymo darbus.

Užbaigę visus netinkamo paramai žemės ploto tvarkymo darbus, žemdirbiai privalo iki 2019 m. gruodžio 1 d. nufotografuoti sutvarkytą netinkamą paramai žemės plotą ir kreiptis į savivaldybės ar seniūnijos pagal žemės ūkio valdos centrą dirbantį darbuotoją, kuris, prisijungęs prie Paraiškų priėmimo informacinės sistemos <https://paseliai.vic.lt>, pažymės sutvarkyto netinkamo paramai žemės ploto vietą, pasirinkęs atliktų tvarkymo darbų aprašymą ir įkels sutvarkyto žemės ploto nuotrauką.

Žemdirbiai gali savarankiškai prisijungti prie Paraiškų priėmimo informacinės sistemos <https://paseliai.vic.lt>. Taip pat gali prisijungti per el. valdžios vartus. Pasirinkęs prisijungimo prie Elektroninių valdžios vartų portalo būdą žemdirbys bus nukreiptas į Paraiškų priėmimo informacinę sistemą, kurios meniu juostoje paspaudęs „Išankstiniai KŽSRP aprašymai“ galės pažymėti sutvarkyto netinkamo paramai žemės ploto vietą, pasirinkti atliktų tvarkymo darbų aprašymą ir įkelti nuotrauką.

A + A Seniūnijoje

Rugpjūčio mėn. mirė

VLADISLAVA VAPSVIENĖ, 86 m., Urviškių kaimas

Rugsėjo mėn. mirė

PETRAS LAURINAVIČIUS, 71 m., Šeimatis kaimas

ALDONA PIVORIŪNIENĖ, 66 m., Pilkenių kaimas

Spalio mėn. mirė

JADVYGA DAUNORAVIČIENĖ, 78 m., Maleckazemis

Užjaučiame artimuosius

Nuotraukos

Dainiaus Atkočiūno, Aldonos Kirkienės,
Nijolės Šuminienės, Žymanto Trimonio;

Redagavo ir maketavo

Danguolė Trimonienė

Spausdino Utenos spaustuvė